

Ярослав Гавянець: «Фільми про Україну люди за кордоном сприймають щиро, навіть зі сльозами на очах»

2021 року в Україні на основі спогадів, роздумів, розповідей учасників вистав «Гамлет» Шекспіра та «Гамлет-машина» Хайнера Мюллера було створено театральний проєкт Н-Effekt режисера Рози Саркісян і драматурга Йоанни Віховської. Восени виставу показали у Познані (Польща) на театральному фестивалі «Близькі незнайомі». Вона лягла в основу фільму «Синдром Гамлета» польських режисерів Ельвіри Невери та Пьотра Росоловські. Один із героїв та акторів фільму – військовослужбовець Ярослав Гавянець. Про участь у МКФ він розповів кореспонденту газети «Урядовий кур'єр».

Розмову вів Микола Шот

– Це був запал, щоб зробити виставу. Потім, не приховую, стали брати сумніви: навіщо це потрібно – тривалі репетиції, робота з емоційно важким матеріалом? Але згодом настав-таки період мобілізувати себе, активності. Я збагнув усю важливість справи, у яку впрігся. І тішуся, що виставу, а тепер і фільм «Синдром Гамлета» люди сприймають щиро, навіть зі сльозами на очах. Картину зняли до повномасштабного вторгнення росії в Україну. Усі ми нині пошматовані боєм від рашистського варварства, звірства, нелюдськості.

Після показу фільму на Краківському міжнародному кінофестивалі й у Локарно я виходив на сцену й казав, що нині, на превеликий жаль, таких історій, як розказані у стрічці, а то й ще страшніших, десятки тисяч. Маємо виграти, здобути перемогу в цій війні, зупинити рашизм. Тож закликаю всіх не звикати до війни, говорити про нас, знімати про нас і допомагати. Люди аплодують, справжні овації, емоції, сльози.

Фільм справляє велике враження на іноземних глядачів. Дякую своєму командуванню, яке добре розуміє значення такого важливого майданчика, як кінофестивалі, і відпускає мене репрезентувати стрічку «Синдром Гамлета».

– Відомо, що команда, яка представляла «Синдром Гамлета» в Локарно, організувала акцію на підтримку України.

– Щоб привернути увагу швейцарців, європейської та світової спільноти до війни в Україні, звірств рашистів, які вони чинять проти мирних українців та українських міст і сіл, команда фільму організувала акцію на підтримку нашої країни. В руках ми тримали різні транспаранти, зокрема: «Припиніть бомбити Україну!», «росія – терористична держава», а також скандували: «Україна!». Організаторам кінофестивалю такий захід не дуже припав до душі, мовляв, прагнуть зберігати політичну нейтральність, тому фестивальний фотограф не знімав нас під час акції.

– На міжнародній прем'єрі «Синдрому Гамлета», як видно зі

світлин, ви були у військовій формі. Отже, в такий спосіб теж висловлювали власну позицію.

– Трапився інцидент, адже я був у військовому однострої. Служба безпеки фестивалю саме через те завезла мене в поліцію. Наша команда не врахувала, що у Швейцарії можна носити лише місцеву військову форму. Знаю, одна з польських газет відреагувала, подивувавшись, що в українській військовій формі на фестивалі не можна бути, а запрошувати російських кінематографістів і дозволяти їм проводити майстерки можна.

– Ви згадали польську газету, а в сусідній державі відбулася всепольська прем'єра фільму.

– Саме так. На краківському МКФ в червні поляки провели національну прем'єру фільму. Тут картина здобула кілька нагород, серед яких «Найкращий польський документальний фільм». Я там теж репрезентував цю стрічку. Атмосфера доброзичливості, підтримки панувала дивовижна. Наприкінці вересня цей 90-хвилинний фільм виходить у прокат. Мене запросили представляти його у різних містах у кінотеатрах. «Синдром Гамлета» хочуть бачити на фестивалях у США, Австралії, Латвії.

Натхненні успіхами цієї стрічки, Ельвіра Невера та Пьотр Росоловські планують художній проєкт, однак не знаю, на яку тематику.

Пані Ельвіра і пан Пьотр – не лише талановиті документалісти, а й люди великого доброго серця. Вони активно допомагають як добровольцям українським воїнам. Дехто з акторів, зайнятих у «Синдромі Гамлета», нині в лавах захисників України. Тож Ельвіра і Пьотр надіслали їм та їхнім бойовим побратимам необхідні пристрої та прилади, величезну кількість медикаментів і засобів медичного призначення. Дякуємо їм за це сердечно! Ми захоплені їхнім талантом, кінотворчістю. Вони, як і всі українці, вірять, що Україна неодмінно переможе зловісний рашизм.

«Урядовий кур'єр», 26 серпня 2022. Фрагмент.